

FOAIE

пентрѣ

МІШТЕ, ШІМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 26.

Luni 29. Junie,

1842.

Пентрѣ схематистѣмъ клерѣлѣи дін епископатѣмъ Фѣгѣрашѣлѣи, ші дпкѣ чева.*)

Nѣ de тѣлт саѣ типѣрит дп типографіеа семинаріѣлѣи дін Блаж схематистѣмъ клерѣлѣи зпнт дін Трансильваніа, сѣнт зрѣторіѣл титѣл: Schematismus Venerabilis Cleri Graeci Ritus Catholicorum Dioceseos Fogarasiensis in Transilvania, pro anno a Christo Nato MDCCLXII ab Unione vero cum Ecclesia Romana CXLV. О карте пентрѣ лѣдїреа кѣноунїцелор деспре патріе, ші маї кѣ самѣ деспре клерѣл зпнт ші неамѣл ромѣнск дін ачаста фоарте фолосїтоаре, ші де mare прец; сокотеск дарѣ а фаче плѣчере маї тѣлтора дїптрѣ четїторїї ачестеї Фої кѣ зрѣтѣоареле дпсѣтпнѣрї, че атїнг дптѣїв кѣпрїнѣл пѣтїтѣлѣи схематїст, ші маї дпколо стареа епископатѣлѣи Фѣгѣрашѣлѣи.

Схематистѣмъ маї сѣс дпсѣтпнат ґ скрїе дп лїмѣа лѣтїнеаскѣ; се премїте тотѣш о історїоарѣ, сѣнт пѣтеле „скѣртѣ потїдїе деспре епископатѣмъ Фѣгѣрашѣлѣи“ ромѣнѣше кѣ лѣтїнеѣше, ші атїнде: дпченѣтѣл крещїнѣрїї Ромѣнїлор дін

ачастѣ Царѣ, ші маї кѣ самѣ дптѣтпнѣрїе епископатѣлѣи Фѣгѣрашѣлѣи пѣлѣ дп тѣтпнѣл пострѣ. Схематистѣмъ кѣпрїнде: капїтѣлѣл, консїсторїѣл, кѣртеа епископеаскѣ, скоалеле дін Блаж, клерѣл дін афарѣ, клерѣл тѣпѣр ші тѣпѣстїреа дін Блаж.

Капїтѣлѣл стѣ дін препосїт ші 6 канонїчї; консїсторїѣл дін 1 пресес кареле ґ епископѣл, 1 аскѣлѣторїѣ де кансе ценерарїѣ, ші песте тот 26 ассесорї, парте ординарї, парте екстраординарї, нотарїѣ ші архїварїѣ; кѣртеа епископеаскѣ кѣпрїнде зп секретарїѣ, каре акѣт лїпсеѣше, черетопїарїѣ ші архїварїѣ; скоалеле се дппарт дп лїчез, гїмнасїѣ ші порте. Фїе каре дін ачестеа аре дїректорѣл стѣ дін капїтѣл. Лїчезл се дппарте дп факѣлтатеа де теолодїе ші дп факѣлтатеа де фїлософїе; макар кѣ пѣтеле де факѣлтате пѣ ар фїтокма нїмерїт. Дп чеа дїптѣе се дпвадѣ де 4 професорї: Історїеа весерїчаскѣ, стѣдїѣл бїблїк, дрептѣл канонїк, теолодїеа догматїкѣ, моралѣ ші пасторалѣ кѣ катехетїка ші педагодїеа, цїнд кѣрѣл 4 ані. Дп факѣлтатеа де фїлософїе, дп тѣтп де 2 ані. прїп 5 професорї се пропзи: дпвѣдѣтѣра релїдїеї, фїлософїеа; математїка

*) Trimic din Ardeal.

тика кзратъ, фісіка ші історіеа це-пераръ кз хроположіеа ші цеографіеа. Гімнасіал кзпрінде 3 класе гръматікале ші 2 змапіоаре, кз 6 професорі, іаръ портеле аѣ 3 дпвѣцъторі. Кз дѣрѣре дпсѣмпѣт, кз дп ачестеа скоале, рѣдікате спре а креще тінері пентрѣ клерѣл ромѣнск, каре шерѣѣче челе сѣпте дп лімба ромѣнскъ, ші е даторіѣ а дпвѣца реліціеа іаръ пріп ачасть лімѣъ, пентрѣ кзпоащереа лімѣй ромѣнщї дѣпъ регзліле граматічеї се пѣне чеа маї пѣцїмъ остѣнеалъ, де гръматікъ ромѣнскъ дела Шіпкаї ші Клапн дпкоаче пѣлѣ акѣт пѣ аѣ преа фост ворѣъ, де ортографіеа фоарте пѣцїне, ші ачестеа дпкъ аѣ гръмас пѣмаї ворѣе. Ъртеле ачестор скъдері се вѣд дп скрісоріле преоділор ачестѣї епіскопат, каріі Ромѣнїї фїнд челе маї мѣлте скрісорі ле скріѣ ромѣнщѣ; дарѣ кѣт? (Лѣтїнещѣ скріѣ пѣцїні).

Епіскопатѣл се дппарте дп 11 деканатѣрї, дпнтрѣ каре 7 сѣнт каніѣларе; кѣчї фіекаре канонік е ші декан, ші 4 вікаріале, ші кзпрінде песте тот 75 дістріктѣрї протопопещї, 1360 парохїї, ші 602 філіале. Парохїїле аѣ мѣрїме преа осѣѣтѣ, пѣмѣрѣнд знеле дела 1000—3000 сѣфлете, челе маї мѣлте маї пѣцїн де 1000 ші мѣлте маї пѣцїн ші де 100 де сѣфлете. Ла фіекаре парохіе се дпсеампѣ: пѣмеле еї, тѣмпнѣл рѣдіктѣрї, саѣ дакъ ачеста пѣ се щїе, се зїче: парохіе вѣке; храмѣл весѣрїчїї, пѣмѣрѣл сѣфлетелор знїте, ші се адаогѣ філіалеле де кѣтѣа аре. Челе маї мѣлте парохїї се зїк *Liberae ordinarii collationis*, такаркѣ дѣпъ векїл праксіс а весѣрїчїї гречещї попорѣл аре дрепт де аш адеце преотѣл

din candidații trimiși de епіскоп. Ла знеле парохїї е патрон фіскѣл, ші парохїї пентрѣ ачестеа се алег де к. к. тесаѣрїат, din candidații trimiși de епіскопѣл. Пѣмѣрѣл сѣфлетелор де лѣѣеа гречаскѣ знїте дп Трансілѣанїа дѣпъ ачест Схематїсм сѣїе ла 608,545 ші дела апѣл 1855 кѣнд саѣ тіпѣрїт дптѣеаоарѣ Схематїсмѣл, с' аѣ адаос кѣ 55,718. Тотї ачестїа сѣлнт Ромѣнї, афарѣ де кѣтѣѣа мїї щїганї, ші ворѣеск лімба ромѣнскъ, афарѣ де ачеї пѣцїні дпнтрѣ Сѣкѣї, карїї прекѣт ші чеї пѣзнїцїї де аколо, парте маре зїтѣндѣшї лімба са (!) аѣ прїїміт пѣ чеа знгѣреаскѣ.

Алѣмпнї саѣ клерїчїї песте тот сѣлнт 73 ші дпнтрѣ ачестїа 16 гѣтацї, 55 дп семінарїѣл дпн Блаж, ші 2 дп копвіктѣл дпн Віена. Афарѣ де пѣмітѣл семінарїѣ, дп каре се дпѣѣцѣ маї сѣс дпсѣмпателе щїїнде дп 4 апї, де атѣѣца професорї, дп лімба лѣтїнеаскѣ, ші кѣтѣ чеѣа дп чеа ромѣнскъ, маї стѣ дпкъ дп Блаж о скоаль апа пѣмітѣ а моралїстїлор, карїї дпѣѣцѣ пѣмаї знеле дпн щїїнделе де теоложіе пѣ скѣрт, пѣмаї дп доѣѣ іернї скѣрте, дп лімба ромѣнскъ, пѣмаї дела зп професор. Еа дпкъ е пѣмѣроасѣ ші де мѣлте орї кзпрінде ла 30 тінерї, ші дпнтрѣ ачестїа мѣлцї ші вѣтрѣнї. Мѣпѣстїреа дпн Блаж кзпрінде акѣтѣа пѣмаї 5 фѣѣе. Песте тот се аѣлѣ дп епіскопатѣл Фѣлѣгѣранїѣлї 1452 преодї, ші дпнтрѣ ачестїа 6 канонїчї, 4 вікарї, 12 протопопї актѣлї, 41 віче-протопопї, 12 адмїнїстраторї де протопопї, 1345 парохї, 66 капеланї, ш. а.

О парте а Ромѣнїлор дпн Трансілѣанїа зрнеазѣ лѣѣеа гречаскѣ пѣзнїтѣ. Нѣ-

мързл лор нъ не есте деплин кѣпоскѣт; дѣн спѣсъл зпѣи вѣрват тотѣш, каре зѣча а шѣ ачаста дѣн докѣминте офѣчоасе, ам дѣдѣлес кѣ Ромѣнѣи незпѣдѣ ар трече песте 600,000, каре дакъ ѣ адеврѣат, нѣмързл Ромѣнѣлор дѣ Трансилванѣа ѣ 1,200,000 зп нѣмър дѣспѣмѣторѣх пентрѣ о Царѣ, лѣкѣитѣ нѣмаѣ кѣ чева песте 200,000.

Потрѣвитѣл рѣнд, че се зрѣеалѣпесте тоатѣ картеа, нѣцѣнѣтатеа смѣнтѣлелор де тѣпарѣх, кѣрѣдѣнѣеа ачестѣа шѣ форма кѣрѣдѣи дѣн афарѣ, тоате нѣ не ласѣ а дорѣалтѣ, декѣт ка лѣздатѣл ачеста схематѣсм съ се тѣпѣреаскѣ дѣн тот апѣл шѣ съ кѣпрѣндѣ шѣ алте лѣкѣрѣрѣ, дѣн каре с'ар нѣтеа кѣпоаѣе маѣ деплин стареа ачестѣи епископат. Ачестеа ар нѣтеа фѣ зрѣтѣоареле дѣспѣмѣтрѣ: Аѣ аре парохѣеа скоалѣ, шѣ порѣѣе канонѣкѣ*) дѣнтрагѣ? Аѣ лѣкѣторѣи дѣн кѣтаре ораш орѣ сат сѣнт тоѣ де ачастѣ релѣѣе, саѣ де нѣ, чеѣлалѣдѣ де кареа се дѣн? ш. а. Спре а добѣндѣ лок пентрѣ зѣселе дѣспѣмѣтрѣ, оаре нѣ ар фѣ де лѣсат афарѣ храмѣрѣле, каре афарѣ де ачеса дѣнтерѣсеалѣ фоарте нѣдѣн? Де дорѣт ар фѣ дѣкѣ, а се фаче осѣвѣре дѣнтрѣ преодѣи, карѣи аѣ дѣнвѣдѣат теолоѣѣеа дѣпѣ рѣндѣл сѣстематѣк, шѣ дѣнтрѣ чеѣ ешѣдѣи дѣн скоала моралѣстѣлор, кѣчѣ клерѣрѣл зпѣит нѣмаѣ атѣнче с'ар нѣтеа кѣпоаѣе деплин. (Шѣ ох, кѣкѣтѣ тревѣнѣцѣ авѣт а не кѣпоаѣе зпѣи не алѣдѣи!)

Маѣ сѣнт дѣкѣ дозѣ лѣкѣрѣрѣ, каре воеск але атѣнѣе кѣ ачест прѣлеж: епископатѣл Фѣлѣрашѣлѣи аре преа мѣлте ве-

*) Адекъ монѣе шѣ венѣт дѣн каре съ трѣлѣскѣ парохѣл фѣрѣ мѣлѣтѣ грѣжѣ шѣ чѣнетѣт.

Red.

серѣчѣ, преа мѣлѣдѣи преодѣи шѣ преа нѣдѣне скоале. Дела мѣлѣдѣеа преодѣлор атѣрпѣ сѣрѣчѣеа, непредѣвѣреа, нецѣнѣца шѣ нехѣрѣнѣѣеа лор дѣнтрѣ плѣнѣреа дерегѣторѣеи, дѣн каре апоѣ ѣарѣ кѣрг: деспредѣвѣреа релѣѣеи шѣ дѣнѣнекареа попорѣлѣи, кѣ одроае де прежѣдеѣе шѣ де кредѣнѣѣе де шеарте. Ачаста есте о ѣеремѣадѣл, кѣкѣтѣтѣ де маѣ мѣлѣдѣи дѣн маѣ мѣлте рѣндѣрѣи, шѣ адеврѣл еѣ кѣпоскѣт де тоѣдѣ, карѣи кѣпоск чева; аша еѣ нѣмаѣ атѣтѣ зѣк, кѣ воѣторѣи де рѣл а Ромѣнѣлор нѣ ле пот пофѣтѣ чева маѣ рѣл, де кѣкѣт преодѣи мѣлѣдѣи фѣрѣ дѣнвѣдѣтѣрѣ, шѣ пѣлѣ кѣкѣнд тот кѣзѣл де 30, 40, 50—100 сѣфлѣте ва а веа преотѣл сѣл; пѣлѣ че 600,000 сѣфлѣте вор фѣ сѣлѣте а дѣнеа песте 1400 преодѣи, пофта лор ва фѣ плѣнѣтѣ.

„Дѣн тот попорѣл се афѣл о пласѣ де оамѣнѣ, прѣн кареа ачела се рѣдѣкѣ шѣ прѣн кареа каде. Ачеста есте пласа, кѣрѣеа с'аѣ дѣнкредѣнѣат креѣцѣереа пѣлѣкѣ. Нѣчѣ се афѣл мѣжлочѣре а дѣнѣ пре зп попор дѣн сѣс, де нѣ вор фѣ преодѣи дѣн ве сѣрѣкѣ, шѣ дѣнвѣдѣторѣи дѣн скоале пре дѣнѣдѣи. Ачастѣ преѣдѣвѣре нѣ лѣ о поате де нѣмене, де нѣ вор фѣ еѣ вѣрѣдѣнѣчѣи де пре дѣвѣре, дакъ лѣтѣна шѣ нѣтереа де вѣне фѣкѣтоаре нѣ ва стрѣлѣчѣи ка нѣѣе разе дѣн лѣонтрѣл лор.“ — Пре зп преот не-

*) Че интересѣнт лѣкѣрѣ ар фѣ, а фаче ачѣ о алѣтѣраре шѣ а клерѣрѣлор дѣн Цѣрѣле вечѣне; дѣн ачеса нѣам дѣнкредѣнѣца, кѣ не аѣр еа дѣн прѣвѣнѣца клерѣрѣлор есте мѣлат маѣ рѣл де вѣлѣт дѣн Ардеал, зѣде зѣчѣи орѣ шѣ кѣт, де атѣтеа зѣчѣи де аѣл, мѣлѣдѣеа де вѣрѣадѣи адѣнѣдѣи дѣн шѣнѣдеа фѣлѣсофѣе шѣ теолоѣѣеа дѣнмодонеск клерѣрѣле. Еѣдѣи зпѣн Домѣзле. ѣарѣ шѣ астѣ рефлекѣе.

Red.

*)

предвѣт пѣ мѣлт дѣл аскѣлт ѡаменїи, іар' чел сѣрак шї чел пѣдѣвѣдат апареорї е-сте предвѣт. Апої преотѣл ѣ дѣвѣцѣторїѣл попорѣлї, шї чел пѣдѣвѣдат кѣм ва дѣ-вѣца не алтѣл? Шї чел лїпсїт де пѣнеа де тоате зїмеле, каре ѣ сїлїт песте тоатѣ сѣптѣмѣна а цїнеа коарпеле плѣгѣлї, пѣ поате фї дѣвѣдат. Ніче пѣтем ащента, ка сѣ трѣаскѣ дїп алтарїѣ ачела, че шѣр-веще алтарїѣлї пѣмаї пентрѣ кѣтева фѣ-мілїи. Епїскопатѣл Фѣгѣрашѣлї ар пѣ-теа авеа чел маї алес шї маї лѣмінат клер, де кѣтва пѣ ар фї аша пѣмѣрос; кѣ дїптрѣ Ромѣнї капете де челе маї але-се се аплеакѣ ла статѣл преоцѣск, пѣїїп-дѣле преа дескїсе тоате кїле ла алте де-регѣторїи.

Маї зїк дѣкѣ одатѣ: прїчина дѣтѣне-кѣрїи Ромѣнїлор аѣ фост пѣлѣ акѣм пѣ-цїїнда преодїлор, шї еї маї тот дѣ ачеа ста-ре вор рѣтѣнеа шї дѣ епїскопатѣл Фѣгѣ-рашѣлї пѣлѣ пѣ се ва рѣстрѣнѣе пѣмѣ-рѣл преодїлор кѣтваш.

Апої кѣте скоале де сате ар пѣтеа арѣта ачест епїскопат? Сокотеск, кѣ де vom лза афарѣ парохїїле дїп регемѣтѣ-рїле де гранїцѣ, ніче 20 органїзате батѣр де мїжлок; кѣчї адѣнареа прѣнчїлор спре а дѣвѣца пѣмаї сѣ факѣ крѣче шї рѣгѣчїїле, пѣ о воїѣ пѣмї скоалѣ. Ла попареле кѣлївате пѣмѣрѣл скоалелор ѣ де рѣнд маї маре ка а весѣрїчїлор, шї а дѣвѣцѣ-торїлор маї маре ка а преодїлор, шї фо-арте не дрент; кѣ скоала крѣщїнеаскѣ маї мѣлт поате фаче фѣрѣ весѣрїкѣ спре лѣмінареа пѣпорѣлї, декѣт весѣрїка фѣ-рѣ скоалѣ, саѣ преотѣл фѣрѣ дѣвѣцѣторїѣ. Ачестеа сѣлїт зїсе пентрѣ ачеїа, че воїеск лѣмінареа попорѣлї де жос, шї сѣлїт коп-

вїншї деспре еа, кѣ ѣ фолосїтоаре; іарѣ пѣ пентрѣ зпї, карїи зїк: че сѣ дѣвѣаце сѣтеапѣл, кѣ дѣвѣцѣнд ва кѣпоаще пѣмаї мїшаѣа са соарте, шї се ва фаче маї пѣфе-рїчїт, нічї ва фї маї вѣп плѣгарїѣ, воарїѣ шї пѣкѣрарїѣ де ва цїї карте! Кѣ ачестеа вѣхе ївїтоаре де дѣтѣнѣрек пѣ пѣтем ворѣ, еї кѣте доктор сѣ дї лекѣїаскѣ; кѣ планѣрї маї пегре, маї дѣпотрївїтоаре оменїїи доарѣ пѣмаї дѣ мїжлокѣл тартарѣлї с'ар пѣтеа крої. Зпї ка ачестїа воеск а пѣскѣї дѣ тѣрѣвѣре. Дѣмнезѣ сѣ дї їерте! Нѣмѣ-рѣл лор се дѣнѣцїнеазѣ, маї кѣ самѣ дѣ-трѣ Ромѣнї.

Шї пентрѣ че пѣ аѣ Ромѣнїи скоале? Пентрѣ-кѣ сѣлїт сѣрачї, пентрѣ-кѣ тот кѣї-вѣл де сат воеще а рѣдїка о весерїкѣцѣ де лемп кѣт де мїкѣ, пентрѣ-кѣ тот сатѣл кѣт де мїк воеще а авеа попѣ, фїе ачела пѣдѣвѣдат, фїе сѣрак, пѣмаї фїе попѣ; пент-рѣ-кѣ Ромѣнїи фїїнд десгїнацїї дѣ зпїцї шї пѣзпїцї, дѣкѣт пѣ арапе орї дѣ зп сѣтѣд де рѣнд се вѣд доѣвѣ весерїкѣцѣ, шї сѣ цїп дої преодї, де ар венї пѣлѣ ла кѣпоа-щереа лїпсеї скоалелор, ар вої сѣ рѣдїче шї доѣвѣ скоале. Ачасть де пре зрїтѣ грегѣ-тате аѣ вѣшѣратѣо декретѣл дѣпѣрѣтеск де 14. Маїѣ 1840 к. п. сѣлїт пѣмѣрѣл 1922, прїп каре се рѣндѣеще „ка Ромѣнїи з-пїцї шї пѣзпїцї, де се вор пѣтеа дѣ-вої, сѣ зѣмѣле пѣмаї ла о скоалѣ.“ Зп сѣат адеѣзрат пѣрїпцѣск, цїпїторїѣ ла дѣлеспїреа мїжлоачелор де дѣвѣцѣтѣрѣ.

Дѣ ачасть матерїе ар фї мѣлте, фоар-те мѣлте де ворѣт: прекѣт: деспре зп їнстїтѣт де педагогїе; деспре кѣрцїле, дїп каре ар фї а дѣвѣца прекѣт дѣвѣцѣторїи саѣ даскѣлї, аша шї прѣнчїї; деспре обїе-ктеле, каре ар фї де дѣвѣдат ш. а.

„Кратес“ скріе Плътарх дн къртічіка деспре крѣщере, „аъ зіс, къ ел, де іар фі къ пѣтінцъ, с'ар сѣі дн локъл чел маі дн-палт а четъціі, ші ар стріга дін тоате пѣтеріле: че кѣцетаці оаменілор! де въ пѣнеці тоатъ сілінца дн кѣщігарае авъцілор, іаръ деспре прѣпчіі вострі, кърора съ ле лъсаці ачелеа пѣ въ днгріжаці. Кратес аъ авѣт дрепт,“ зіче Плътарх, адъогънд: „къ ачеіа пѣрпінці сжнт асемenea ачелора оамені, че пѣп тоатъ гріжа пентрѣ кълдъп, іаръ де пічоръл, че дн багъ дн кълдъп пѣ се днгріжъск.“ Чіне аре зрекі де авзіт съ авдъ.

ABC.

Кърці векі ромънеціі.

Сф. Са П. Ніколае Поповіч парохъл ші протопопъл ромънесп греко-незнит дін орашъл Оръціе дн Ардеал авѣ възпътате а не адреса дін 10. Ізніе а. к. днтре алтеле зрпътоареле преа іntересанте датърі

Домъле Редактор!

Аічі дн вечіпътатеа поастрѣ ла зп преот съ афлъ о карте вѣке тіпърітѣ дн четатеа Оръціі ла анъл 1582, тіпаріѣ ма-ре, грос ка децетъл. Дін кѣвжнтѣл дн-пайнте а кърціі (каре аічі дін кѣвжнт дн кѣвжнт скріс ам чінсте а'л днпъртъши), съ веде деспре о парте, къ ачѣіа есте пѣрга кърцілор ромънеціі, іар деспре алта, къ дн Оръціе днкъ ар фі фост тіпаріѣ ромънесп. Ам чінсте шчл.

(Ђрмеазъ кѣвжнтѣл днпайнте.)

„Къ тіла лѣі Dmnezeѣ, ші къ ажсторіѣл Фіѣлѣі, ші къ сѣвжршітѣл Dхѣлѣі Сфнт Ез Topdan Міхаі алес Епіскоп Ромъні-

лор д Ардѣл: ші къ Херче Шефан Про-поведѣторіѣл Евангеліі лѣі Хс д Орашъл Къвъзрапшеवेशълзі Закап Ефрем Даскалѣ де — — — а Шевешълзі ші къ Пещішел Моісі Проповедѣторіѣл Евангеліі д орашъл Логож, ші къ Акаріе Протопопъл Вармежіі Хінедоріі джп дтрѣ зна пентрѣ Жгланіа Скріптері Сфте, къ възем, кѣм тоте лімбіле дФлореск дтрѣ кѣвінтеле Слѣвіте алѣі Dmnezeѣ, пѣмаі Ноі ромъніі пре лімбъ пѣ, пентрѣ ачѣіа къ таре тѣпкъ скоасъм дін Жідовѣскъ, ші греча-скъ, ші сѣрѣѣскъ д ромъніѣскъ чінчі кърціі але лѣі Моісі Пророкъл ші пентрѣ кърціі че съ кѣмъ — — — ші алці Пророчі кѣдѣва, ші ле дѣрзім воао Фрацілор ромъніі, ші четіціі, ші пѣ жѣдекареціі четінд маі пайнте къ веці кѣ адевѣр афла таре вістііарі сѣфлетескѣ, Ноі пентрѣ драгостѣ лѣі Dmnezeѣ ам вѣтъніт, паѣ іаръ скріс тѣпъ де ддер, чі тѣпъ грѣ пѣкътоасъ, съ веці афла чева грешіт пре а черіѣлѣі кѣмкъ Ел фіе адевѣрѣтърѣ, къ пѣ е къ воіа поастрѣ ача грешалѣ, пентрѣ ачѣіа четінд орі д че тѣпъ ва сосі благословіці кѣм ші Dmnezeѣ съ благословѣскъ пре воіѣ. Amin. —

Дін Міла лѣі Dmnezѣѣ д зілеле лѣі Баторі Жігмонд воівода Ардѣлѣлѣі дѣрзім дін ачесте кърціі скрісѣ а поастрѣ честе доао дінтѣі Бігіе, ші 9сход — челѣі Dоmn де Стѣг ші вестіт вітѣз Гесті Френці алесъ Хотноцѣ Ардѣлѣлѣі ші а Цѣрціі зпгъреціі лѣкѣіторі д Дева, кѣм ачесте доао кърціі съ фіе пѣргъ пѣпъ Dmnezѣѣ ва ші алпате*)

*) Ачест кѣвжнт пѣ'л пѣтъръм скоате дін копіа скрісѣ кзрат ші фѣрѣ а не дндоі, прекѣм нічі ортографіа пѣ се поате пѣзі днтрѣ тоате днтокта, ліпсіндъне слове де челе векі днтрѣ ачесте поѣ вѣрсате. Red.

типъри, ши скоате, ши Мъриа лѣ Гесті Френці
Фѣкъ тот ажвторіѣл, ши лѣъ скріс д кел-
тѣіаль тѣлтъ, ши кѣ алді оамені възні дн-
къ лѣнгъ сіне ши лѣъ дѣрѣйт воао Фраці-
лор ромѣнілор, пентрѣ ачеіа рѣгаці пре
Дмнезѣъ пентрѣ Мъриа лѣі. —

Дін Міла лѣі Дмнезѣъ Еѣ Шсрѣан
Діакъ, маре Меѣнер а Тіпарелор, ши кѣ Ма-
ріан Діакъ дѣнд дн тѣпа ноастрѣ честе
кѣрці четінд ши не пѣкъѣрѣ, ши лѣм скріс
воао Фрацілор ромѣні, ши ле четіці кѣ
веді афла дтрѣ іале Мъргѣрітарі скѣтн.
ши вестііарі не сѣжршіт, кѣпоаѣе веді фо-
лосѣл възпеделор, ши плата пѣкателор дела
Дмнезѣъ дтрѣ честе кѣрці. —

Скрісѣсаѣ честе кѣрці Сѣнте ані дела
Хс дѣтѣв менѣа Іѣліе д д четате д О-
ръціе.“

Кѣткъ дн Орѣціе аѣ фост пела веа-
кѣл ал шаіспрезечелеа тіпографіе ромѣ-
неаскъ, ачеаста піо спѣсесе ши рѣпосатѣл
П. Радѣ Темпеа фостѣл діректор а шкоа-
лелор націонале пезніте дн префагіа грѣ-
матічеі сале, де каре се фолосі ши рѣпо-
сатѣл днтрѣ ферічіре Др. Васіліе Поп
дн дісертагіа са деспре тіпографііле ро-
мѣнеці (тіпѣрітѣ дн Сівіѣ ла 1858).
Кѣрціле че се афлѣ тіпѣріте ла Орѣціе
ромѣнеце дн прівіѣнда векімеі ціп локѣл
ал доілеа, кѣчі локѣл днтѣѣл дн кѣпрінде
„Евангеліа кѣ днвѣцѣтѣрѣ“ тіпѣрі-
тѣ кѣ доі ані маі паінте, адекъ ла 1580
дн Брашов; пагѣѣъ пѣмаі, кѣ сінгѣрѣл
екземпляріѣ че се маі афла ла бісеріка
чеа маре ромѣнеаскъ дін Брашов (дн
інкеі) днпаінте кѣ врео опт поаѣ ані кѣт
се сіпне, пѣціѣ дін а кѣі негріѣжѣ сѣр фі
рѣтѣчіт де аічі. —

Гесті Френц алесѣл Хотноціѣ (спѣ-
таріѣ маре, генерал) дн префагіа сѣс пѣ-
вѣлкатѣ се пѣтѣѣе ка Меченас ши патрон
аі ачелеі кѣрці ромѣнеці. Гесті саз Гесті,
оаре пѣ есте тот зѣл ши ачелаш пѣтѣ пѣ-
цінтел пѣмаі скітѣат? Апоі фамиліа чеа
стрѣлѣчітѣ а Геденцілор ціпм кѣ фѣсесе
Ромѣнѣ, пріп зѣтаре патронімеа ар фі
фост преа фіреаскъ.

Редакторѣл.

КЪТРЪ МОЛДОВА *)

din Kopadini.

I.

Адїо лірѣ д' аратѣ, кѣрѣі трістѣ армоніе
Дн сълѣтѣче акценте сѣв децете'ніѣ сѣ сѣѣрѣта
Ресѣфлѣнд а зѣѣі інімі плінѣ д' апар ароніе.
Чеасѣл е кѣнд а теа мѣзѣ че мїі гѣндѣрї шї
днформа

Дїтѣнд кѣрѣделе прімеждіі а зѣор тѣрї фѣртѣноасе,
Шіе с' афле 'н ал меѣ сѣфлет мїі де кѣнтѣче воіоасе.

Днсѣжршіт те реѣвд іарѣші о патріе; салѣтаре!
Дѣтѣзрї верзі, пѣдѣрї зѣнѣроасе, мї воі скѣтне
дѣршѣтѣрї,

Че тѣ адорѣмеаці дн леагѣн пріп дѣлѣеа воастрѣ
сѣфларе.

Департаг дн сѣерї стріеіне калк пѣмаі не сѣрпѣтѣрї,
Тотѣл 'н зѣ лакаш де пегрї сѣѣрѣтат де тѣхнічіѣне.
Зѣ торпінт рече ка геаѣа тріст шї плін д' антѣ-
рѣчіѣне.

Салѣтаре рїзрї літпезї, шесе верзі ши днфлоріте
Че в' днкѣціѣзѣрѣ о сѣерѣ плінѣ де формѣ оменѣці
Кѣнд сеара вѣ пріімеѣе адіереле 'ндѣлчіте.
Салѣтаре четѣдї тѣндре, лѣкѣціѣе кѣтпнепѣці
Шї воі монастірї тѣлг трісте кѣ кѣрѣче фалнічі азрїі.
Че сѣ скалд' дн днѣлѣімеа черїзрїлор азрїі.

Кѣт де дѣлѣ ц'е сѣфлареа о Молдавіо фѣзѣоасѣ!
Че тіресте 'н кѣнтѣтѣоаре орїзонѣл тѣѣ зѣнднд
Дн алор кѣре вѣлсѣтѣеазѣ зѣнда ліпѣ рекорѣоасѣ.
Кѣтпніле 'ці сѣпїноасе, пѣдѣреле концертнд
Ш' сѣарт' алор зѣнд' агроасѣ пѣн' л'а мѣцілор
'нѣлчіме,
Зѣнде ліне рїсреле адѣнеазѣ мїі де тѣрпѣ.

*) Trimic dela Iasi.

Къте тристе съвенире афлз п' znda арпінтіе
 Пе коднеледїі котоасе, пе днтінселе рsінї;
 П'ачїі трънїі зрїдїі кз лзмеа дн алор хайнъ негрїе:
 Вьд адеc мїі епїзоаде арзїкате днтре спїнї
 Ш' а воївоїлор п'тернїчі мїі де лзгре помпоасе:
 Чеа сфларе, ачест п'рмър, сжнт съспїне дзре-
 реоасе!

Дакъ ачел пїлн де гроазъ Сълтан, тремъра 'мпрезїт
 Кз ал тьъ вечїн ресвоїнік, мїі тартаръл фзріос;
 Дї сє днфьшора дн сжңде рїзрїле че лїн сьпъ;
 Дакъ прїп лзміна славъ а плаїзлї скїптеїос
 Ремъшїдїі де тръне д' армїі сь ведеа 'н сжңде
 скълдате

Шї прїп гроазъ п'ръсїте кьтр' азїл, фьџеа тьрвате;

Ера, кь веџеа днкъ Молдавїі чїі бравї дн лзпте,
 Че стрекора 'н алор вїне векил сжңде ронпанеск,
 Гата пьрзреа сь моарь пентр' атале дренте рьпте.
 Фїї повїлї, ерої шї словозї дїп деагън копїлъреск,
 Армасарїл чел селватїк, аръл, ланчеа чеа фокоасъ
 Черка алор пред, п'терере, шї тьрїе кредїнчоасъ.

Дар трекър' ачеле тїмпзрї, прекъм трек дн лзме
 тоате

Ънде кїп есте вїеаца, шї мормжїтъл родїгор.
 Фър' ачестеа кеар зп фьлдер пентръ вїгоареа 'дї
 соарте!

Пе ал вьрстелор океанрї фз зп соаре лзчїтор,
 Че кзрїнд перїнд ваї мїе! кьдїі норї пїлї д' дн-
 тьнїчїте

П' ата фрзїте лъфьеазъ кз амар шї кз крззїме!

II.

Сьв че фортме кзшїлїте пре моартеа 'нгрозїгоаре
 Ш' а еї фїорї де геадуъ вьззїс; еа алерга
 Прїп тьрзгрїле тале м' дн крзделе 'шї пїчїоаре
 Фортмїнд мїі де морпїнте пе тоате ле кьлка.

Акзт песта гроазъ а тоате рьпїгоаре,
 Акзт фоатеа зскагъ че 'н тоате се 'нїндеа,
 Саъ крзптеле реьзоае шї спїлн' орїгоаре
 Чел маї предзїт сьңде алтъъ дїз сьл еа.

Дн сьзчїстмъл дзререї, а лакрїмелор тале
 Кз а армеї грестате ш' апъс орї че стрейн
 Велїнд сжїсъ п'теререа а брадзрїлор тале,
 Релїнд дїп ал тьъ сфлет, дїп зрїл' ал тьъ сьспїл!

Вьззїс пре Іанїчерїл а Іадзлї скїптее
 Д' ал велзрїлор сьңде де тот акзт мжїжїт,
 Сьварлїт кз тьрвьчїне пе сїнл д' о фетее
 Дзчеа моартеа кз сїне фїїнд пе леїзїт.

Апої дїп афротаре ка фьлдер сьзра 'нпраџъ
 А лзї сьлвътьчїне пїмїк о маї опреа.
 Zadarnїк амар мїе! сьв асть крзџъ спаџъ
 Ал клонотелор пїлнсъл аеръл рїсїпеа!

Ърла, трїера злїдї ка феарь 'мвълїагъ
 Ш' а тале крзчї сьїпдїте дьрмате 'н цьрїл жос
 Днтпрежма касей сьїпте кз тотъл деспоїат,
 Їетеа сьв алор педє к' алтарїл сьндерос.

Дн асть 'ндєлзїгатъ шї крзџъ кїнзїре
 Дн лок де арме пльшдерї пїмїк маї мьлз авьнд,
 Макар вре о п'терере п' авъ дндзїонїре
 Ацї фї апьрьгоаре дзререа та зїтжїнд.

Аша, пїчі о п'терере де лзме, респетатъ
 Н'аъ зїс дн а еї славъ че тїмпъл азъ пьстрат:
 Крещїна поастръ Соръ сь фїе ажзататъ;
 Тоате фьръ мьстраре дн праџъ тє азъ ласат!

Аша, п'терї де арме, шї арме мьлз фьлоасе
 Акърор тръне греле пе дьрм пепорочїт
 Ведеа 'ї кзт сь депїръ ка стеле пьтереоасе,
 Соарта та пїчі зп фьлдер макар п' азъ прїмїлїт.

Лїпсїа пьма лзї Стефан п'тернїк брац де армъ.
 Дн асте прєлзпїте овїщенї пепорочїрї.
 Ел че 'дї жьргфеа мїі сгеагзрї п' адзїшманълї армъ
 Сьнжїнд дн тоатъ вара вьчїстї де ресвоїрї.

Греџ, прїп вїтежїа, вїртзтеа са Молдовапъ
 Шїз ресъчї 'нкале пе крзџл Mexemet
 Фїгжїнд палонъ 'н фацъї ка недїкъ гроазъ
 Ла тоатъ хотьржеа де арс шї пьстїїт.

Ачест тьрк пїлн де гроазъ а 'нгредеї Езропї снаїтъ
 Днфлакъра дорїндеї д' а фї ветеаз о шеап,
 Вьзъ сїметїеръшїї дн мжїї кзт і сь сфартъ
 Ла тръспетъл довіреї де палон Стефанеап.

III.

Дар' акзт мьлзлї департе прїп фзртънъ прїїнчоасъ
 Ачї пзорї пїлї де гроазъ, че пе фрзпте 'дї азъ мзїт
 Те вьд патрїе 'н азрора знеї зїле сепїоасе.
 Ть 'дї днлїдї акзта канъл пьзверос пї днжлїчїт
 Ла 'нстелата ачєа варкъ че пре фїї тьї дї поаргъ
 Пїлнъ д' амор, зїмвїнд зїмвет, че ва 'ндзлчї алор
 соартъ.

Аъ сосїт зїоа сєрвьреї, орїзонъ 'нфьлкъреазъ
 А поецїлор тьї власрї армонїї азъ днтонат!
 О вестедїе зп попор маре; спєреазъ, е тїпц, спє-
 реазъ!

Орієнтъл ферве; лътеа е 'нтр'ън хаос респърнат,
 Перѣ амъргъл ші пе калеа каре тотъл дндрептеазъ,
 Вългърї тіперї планї де славъ своръл лор днаїнтеазъ.

Поетъл Мілтон.

Дн тіперецеле саме авеа фацъ фоарте
 аттръгътоаре, ші ка студент де консколарїї
 съї де овще съ пзтеа, Lady de Cambridge,
 зп когнзте че пѣї прѣ ера спре плъчѣре.
 Одатъ днтр'озї фервїнте де варъ ешї ла
 презъмларе де парте пе кѣмп; ші дн-
 тръ атжта с'а днкълзїт, днкълт непзгънд
 де остенеалъ а маї ста пе пїчїоаре, пїкѣ
 свпт зп копачївъ знде дндатъ шї а dormi.
 Днаїнте де а съ трезі дѣнсъл, венїръ дозъ
 dame днтр'ън екїнаціѣ елегант пе аколо,
 — вългънд днцереекъл образ днтръ атж-
 та с'аъ апрїнс, кѣт дндатъ съ сковорѣръ:
 шї дзпъче мълтїшоаръ врѣте, певъгате,
 кѣм гѣндеаъ, дн сѣтъ, с'ар фї зїтат ла
 дѣнсъл, трасъ чеа маї тіпъръ, каре ера фо-
 арте фрзтоасъ зп албом днаїнте, скрїсъ
 врео кѣтева рѣндзрї пѣ о хѣртїївдъ, шї
 кѣ тръмърътоаре тѣнї о вългъ днтръ але
 лѣї дѣцете. Дзпъ каре фаптъ дндатъ шї
 порпїръ. — Днїї кѣпосквѣї алѣї Мілтон,
 карїї дн кѣзга, аъ вълзт тоатъ днтѣм-
 плареа; шї апропїїндъсъ де дѣнсъл їаъ по-
 вестїто. Мілтон десвълї хѣртїївда, шї кѣ
 зїміре четї зпеле версзрї дн Гзарїні каре
 дн версіе аша зртеазъ: Окі! стѣле оме-
 нешї! прїчїнзїторїї дзрерїї тѣле чеїї маї
 адѣнче! дакъ днкішї днкъ аша афвнд т'
 ацї рѣнїт, че с'ар фї днтѣмплат кѣ міне,
 дакъ ацї фї дескїшї? — Маї тѣрзїв кѣлт-
 тзрї Мілтон тоатъ Італіа спре а пзтеа афла
 фрзтоасъле саме некѣпосквѣте, — днсъ фѣ-
 рѣ де а'шї ажзпде скопъл. —

J. Mány.

СЪСНІНЪЛ.

О мїкъ скѣрвѣ днкъ 'н првнїе
 Ні дѣ зп съснїн,

Аморїѣ 'л сїмптем кѣ вѣкзрїе
 Прїн зп съснїн.
 Пе амант сперанда днкъ 'л днвїе
 Прїн зп съснїн.
 Шї віада ар дао кѣ вѣрвѣдїе
 Пентрѣ зп съснїн.

Стареа нефїїндеї амантеї о скрїе!
 Тот зп съснїн.

Патїта о фаче мїкъ съ фїе!
 Тот зп съснїн.

Фетееа кареа плъчереа о 'пвїе,
 Ласъ зп съснїн.

Ш а еї неврере се плеакъ цїе
 Прїн зп съснїн.

Кѣнд зрещї сїнгър статорнїїе
 Рѣжї де зп съснїн.

Іар преуъ 'н сїне дѣ о аша вреднїїе
 Естѣ зп съснїн.

Секс фрзтос каре, ата лїмвѣдїе
 Естѣ зп съснїн.

Ръсплатъ челѣї че ачаста скрїе
 Дѣї кѣ зп съснїн.

Traduc — Г.

Дела Редакціе.

Дзпъче дн семестръл че трече, ла Ре-
 дакціа ачестеї Фої сосїръ фелїзрї де манъ-
 скрїсе де тіпърїт маї мълте декѣт орї кѣнд
 алтѣдатъ шї атѣта де мълте, пе кѣте пої
 дншїне авїа ащентат, аша тіпърїраа зпора
 кіар шї дн ачелеа пе каре шї чепсзра ле
 словоаде, шї интересанте днкъ сѣпт, тревзї
 съ се амъне пе семестръл че віне — шї а-
 чеаста кѣ атѣт маї вѣртос, кѣ кѣт де алтѣ
 парте о тревзїндъ греа, пе каре о пзміт
 тревзїнда мїзтълзїї продъсъ де серїоаселе
 поастре днпредїзрѣрї, пе порзпчїа адесепорї
 а пѣвлїка атзпчїї дндатъ матерїї шї їдеї кор-
 рѣспзлзетоаре черерїї пѣвлїкълзїї маї мълт
 ачелзї четїторїѣ шї днсетат, декѣт ачелзї
 скрїїторїѣ. Ла ачестеа се адаогъ, кѣткѣ
 маї авзрѣт а пе лѣнта шї кѣ педечї, авїа
 превъзѣте, пе каре пзмаї дѣхъл веакълзїї
 шї вълптатаеа гѣбернълзїї пострѣ ле поате
 фрѣнце, шї каре вѣн ے Dămpneză, се ва шї
 скоате ла кале.